

Odbor Monitorovanie kvality ovzdušia

Tel: klapkový telefón pracovníka, ktorý má službu

<http://www.shmu.sk>

e-mail: smog@shmu.sk

Vydal: Jana Matejovičová

Dátum: 16.1.2019 10:21

INFORMÁCIE K AKTUÁLNEJ SMOGOVEJ SITUÁCII

Podľa novelizácie 293/2017 Z.z. Zákona o ovzduší 137/2010 Z.z. vydal Slovenský hydrometeorologický ústav ako poverená organizácia **upozornenie na smogovú situáciu** (ďalej len **UPOZORNENIE**) pre častice PM₁₀ v nasledujúcich oblastiach

Oblasť	Monitorovacia stanica	Aktuálne platný typ signálu	Začiatok smogovej situácie (dátum, hodina)	Stav smogovej situácie	Hodnota prvého prekročenia prahu (µg.m ⁻³)
Jelšava a okolie	Jelšava, Jesenského	UPOZORNENIE	16.1.2019 10:00	UPOZORNENIE	103

Bližšie informácie o postihnutých oblastiach a aktuálnych koncentráciách PM₁₀ možno nájsť na stránke www.shmu.sk/sk/?page=1&id=oko_varovny_system.

Príčiny smogovej situácie

Vysoké emisie PM₁₀ z vykurovania pevným palivom a z ďalších lokálnych zdrojov a nepriaznivé rozptylové podmienky zapríčinené polohou v horskej doline.

Geografická oblasť očakávaných vysokých koncentrácií PM₁₀

Možno očakávať vysoké koncentrácie PM₁₀ vo všetkých oblastiach v blízkosti spomínanej lokality, a aj v susedných dolinách, v ktorých sa nachádzajú relevantné zdroje PM₁₀ pri nepriaznivých rozptylových podmienkach, s ktorými obvykle súvisí nízka rýchlosť vetra až bezvetrie a teplotná inverzia.

Predpoveď na najbližšie obdobie

V daných lokalitách bude aj v noci a zajtra pretrvávať podobný ráz počasia ako v súčasnosti, teda oblačno až zamračené a hmlisto, bezvetrie alebo len slabý vietor.

INFORMÁCIE O DOTKNUTEJ SKUPINE POPULÁCIE, MOŽNÝCH ZDRAVOTNÝCH ÚČINKOCH A ODPORÚČANOM SPRÁVANÍ

Pod pojmom **PM₁₀** rozumieme frakciu suspendovaných častíc v pevnom alebo kvapalnom skupenstve s aerodynamickým priemerom 10 µm, ktoré môžu mať akútne i chronické účinky na zdravie. Viacej informácií Vid' sprievodný dokument **Všeobecné informácie o smogu**

Informácia o rizikových skupinách obyvateľstva

K najcitlivejším skupinám populácie na častice PM₁₀ patria starí ľudia, osoby s ochoreniami dýchacej a srdcovo – cievnej sústavy, alergici a astmatici, veľmi malé deti a tehotné ženy.

Opis možných účinkov

Akútne účinky sa môžu pozorovať u citlivých osôb už od koncentrácií, ktoré prekračujú hodnotu informačného prahu ($100 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$) vo forme dráždenia očí, nosa a hrdla, pocitov tlaku na prsiach, kašľa a bolesti hlavy. U astmatikov môže vyvolávať záchvaty a príznaky z dráždenia dýchacích ciest.

Chronické účinky je možné očakávať pri opakovanom a dlhodobom vystavovaní organizmu zvýšenej koncentrácii častíc PM₁₀ a môžu sa prejavovať zápalovými ochoreniami dýchacích ciest a pľúc, zvýšením pohotovosti na alergickú reakciu, poruchami odolnosti organizmu.

Odporúčané predbežné opatrenia, ktoré by mala dotknutá skupina obyvateľstva vykonať

Pre obmedzenie zbytočnej expozície častíc PM₁₀ v čase so zvýšenými koncentráciami v ovzduší považujeme za vhodné zabezpečiť tieto opatrenia:

- obmedziť dobu pobytu vonku
- skrátiť vetranie obytných miestností
- obmedziť fyzickú námahu vonku (fyzická práca, športové aktivity)

Obyvateľstvo využívajúce lokálne vykurovacie systémy na pevné palivo (pece, kachle, kotle ústredného kúrenia, kozuby a pod.) by malo dlhodobo dodržiavať tieto zásady:

- Nespaľovať odpad, vrátane odpadového dreva (nábytok, okná a pod.), vznikajú pritom okrem PM₁₀ aj ďalšie toxické látky.
- V prípade kúrenia drevom používať drevo dobre vysušené (malo by sa sušiť 1-2 roky)
- Udržovať spaľovanie paliva pokiaľ možno v optimálnych podmienkach:
 - Pravidelne čistiť kotle a komíny
 - Prikladať radšej častejšie po menších dávkach
 - Nastaviť regulačné klapky tak, aby mal vzduch prístup k palivu, nedusiť oheň
 - Ak je to možné, udržiavať teplotu za kotlom medzi 150-250°C
- Pokiaľ je to možné, vymeniť staré spaľovacie zariadenie za moderný kotol s nízkymi emisiami škodlivých látok

Obmedzenia je potrebné dodržiavať a aktivity časovo obmedzovať tým viac, čím vyššie sú koncentrácie častíc PM₁₀ v ovzduší a čím rizikovejší z hľadiska zdravia sú exponovaní jedinci.

Zdroj ďalších informácií

Podrobnejšie informácie o všetkých prekročeníach informačných alebo výstražných prahov, o aktuálnych hodnotách koncentrácií znečisťujúcich látok ako aj informácie z oblasti kvality ovzdušia sú na www.shmu.sk a v pracovnom čase na hore uvedených kontaktoch. Podrobnejšie informácie o zdravotných účinkoch môžete získať v pracovnom čase na Regionálnych úradoch verejného zdravotníctva.

Organizácia	Kontakt	
	Telefón	Mail
ÚVZ SR	02/49 284 111	ohzp@uvzs.sk uvzs@uvzs.sk
RÚVZ Bratislava	0917/426 210	ruvzba@uvzs.sk ba.holikova@uvzs.sk
RÚVZ Banská Bystrica	048/4367748	kvetoslava.koppova@vzbb.sk
RÚVZ Košice	055/7294344	dietzova@ruvzke.sk

RÚVZ Nitra	037/6560430	nr.sluzby@uvzs.r.sk
RÚVZ Prešov	051/7580313	po.miscikova@uvzs.r.sk
RÚVZ Trenčín	032/6509516 032/6509520 mobil: 0911/989823	tn.bustinova@uvzs.r.sk tn.hzp@uvzs.r.sk
RÚVZ Trnava	033/5354 596 033/5505 041	hauko@ruvztt.sk hzip@ruvztt.sk oohfp@ruvztt.sk
RÚVZ Žilina	041/7233843-5 kl.121	za.hzip@uvzs.r.sk